

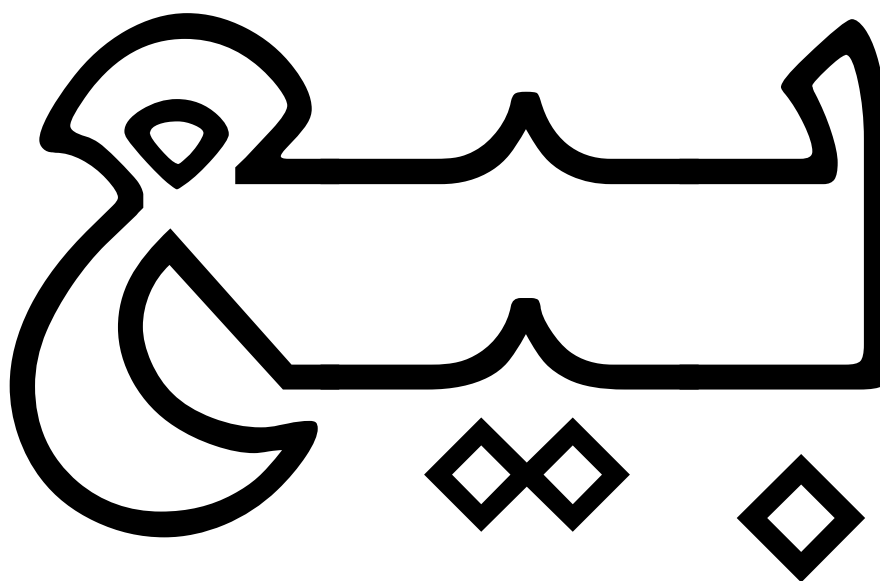

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۲۲۲

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود.

قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۲۲۲، «بیع» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «بیع» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «بیع» می‌باشد.^۱

امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۲۲۲
ریشه	بیع
تعداد تکرار	۱۵
تعداد مشتقات	۱۱
تعداد ریشه مرتبط	۱۴۸

فهرست مشتقات

۱۰. یَبَايَعُونَكَ (۲)	۷. تَبَايَعْتُمْ (۱)	۵. بَيَّعْتُكُمْ (۱)	۳. بَايَعْتُمْ (۱)	۱. التَّبِيْعَ (۲)
	۸. فَبَايَعْتَهُنَّ (۱)			
۱۱. يَبَايَعْتِكَ (۱)	۹. يَبَايَعُونَ (۱)	۶. بَيَّعَ (۱)	۴. بَيَّعَ (۳)	۲. التَّبِيْعَ (۱)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱۲۱. مرء (۱)	۹۱. علم (۵)	۶۱. سرق (۲)	۳۱. جنن (۲)	۱. ابی (۲)
۱۲۲. مسس (۲)	۹۲. عهد (۴)	۶۲. سعی (۱)	۳۲. حیء (۴)	۲. اتی (۷)
۱۲۳. ملل (۳)	۹۳. عود (۲)	۶۳. سفه (۱)	۳۳. حرم (۲)	۳. اجر (۲)
۱۲۴. مول (۲)	۹۴. غفر (۴)	۶۴. سکن (۱)	۳۴. حضر (۱)	۴. اجل (۲)
۱۲۵. نبو (۲)	۹۵. غیر (۱)	۶۵. سلف (۲)	۳۵. حقق (۵)	۵. احد (۲)
۱۲۶. ندو (۱)	۹۶. فتح (۱)	۶۶. سمو (۲)	۳۶. حلل (۲)	۶. اخر (۱)
۱۲۷. ندی (۱)	۹۷. فری (۲)	۶۷. سئم (۱)	۳۷. خبط (۲)	۷. اکل (۲)
۱۲۸. نزل (۱)	۹۸. فسق (۱)	۶۸. شجر (۱)	۳۸. خرج (۱)	۸. الله (۳۶)
۱۲۹. نصر (۲)	۹۹. فعل (۱)	۶۹. شرک (۲)	۳۹. خلد (۲)	۹. اله (۳۶)
۱۳۰. نفس (۴)	۱۰۰. فوز (۲)	۷۰. شری (۲)	۴۰. خلل (۲)	۱۰. امر (۲)
۱۳۱. نفق (۲)	۱۰۱. فوق (۲)	۷۱. شطن (۲)	۴۱. خوف (۱)	۱۱. امن (۹)
۱۳۲. نکث (۴)	۱۰۲. قبل (۲)	۷۲. شفیع (۱)	۴۲. خیر (۱)	۱۲. انجیل (۲)
۱۳۳. نهی (۲)	۱۰۳. قتل (۸)	۷۳. شهد (۷)	۴۳. دعو (۱)	۱۳. انس (۱)
۱۳۴. نور (۲)	۱۰۴. قرآن (۲)	۷۴. شیء (۴)	۴۴. دفع (۱)	۱۴. انن (۱۸)
۱۳۵. هدم (۱)	۱۰۵. قرء (۲)	۷۵. صحب (۲)	۴۵. دنو (۱)	۱۵. اول (۲)
۱۳۶. وحد (۲)	۱۰۶. قرب (۱)	۷۶. صغر (۱)	۴۶. دور (۲)	۱۶. ابی (۵)
۱۳۷. وذر (۱)	۱۰۷. قسط (۱)	۷۷. صلو (۴)	۴۷. دین (۲)	۱۷. بخس (۱)
۱۳۸. وسم (۲)	۱۰۸. قلب (۳)	۷۸. صمع (۱)	۴۸. ذکر (۴)	۱۸. بشر (۲)
۱۳۹. وعد (۲)	۱۰۹. قول (۴)	۷۹. ضرر (۱)	۴۹. ربب (۴)	۱۹. بصر (۱)
۱۴۰. وعظ (۲)	۱۱۰. قوم (۷)	۸۰. ضعف (۱)	۵۰. ربو (۶)	۲۰. بعض (۲)
۱۴۱. وعلان (۱)	۱۱۱. قوی (۱)	۸۱. ضلل (۱)	۵۱. رجل (۶)	۲۱. بهت (۲)
۱۴۲. وفی (۴)	۱۱۲. کبر (۱)	۸۲. طوع (۱)	۵۲. رحم (۲)	۲۲. بیع (۸)
۱۴۳. وقی (۲)	۱۱۳. کتب (۹)	۸۳. ظلم (۱)	۵۳. رزق (۲)	۲۳. بین (۴)
۱۴۴. ولد (۲)	۱۱۴. کثر (۱)	۸۴. عبد (۱)	۵۴. رضو (۲)	۲۴. تاجر (۲)
۱۴۵. وله (۳۶)	۱۱۵. کفر (۱)	۸۵. عدل (۲)	۵۵. ربب (۱)	۲۵. تحت (۱)
۱۴۶. ولی (۱)	۱۱۶. کلل (۱)	۸۶. عرف (۲)	۵۶. زکو (۱)	۲۶. توراة (۲)
۱۴۷. یدی (۶)	۱۱۷. کون (۴)	۸۷. عزز (۱)	۵۷. زنی (۲)	۲۷. ثوب (۱)
۱۴۸. یوم (۴)	۱۱۸. هو (۱)	۸۸. عصو (۲)	۵۸. سبل (۲)	۲۸. جمعة (۱)
	۱۱۹. لیس (۱)	۸۹. عصی (۲)	۵۹. سجد (۱)	۲۹. جناح (۱)
	۱۲۰. مثل (۲)	۹۰. عظم (۴)	۶۰. سرر (۱)	۳۰. جنح (۱)

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۵۴} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمَ لَا تَبِيعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ
۲. {البقرة - ۲۷۵} الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
۳. {البقرة - ۲۷۵} الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
۴. {البقرة - ۲۸۲} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَانَيْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَاكْتُبُوهُ وَلْيَكْتُب بَيْنَكُمْ كَاتِبٌ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلْيُمْلِلِ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ وَلْيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتطِيعُ أَنْ يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ لِئُتَى بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى وَلَا يَأْبَ الشُّهَدَاءُ إِذَا مَا دُعُوا وَلَا تَسْأَمُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰ أَجَلِهِ ذَلِكَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَادَةِ وَأَدْنَىٰ أَلَّا تَرْتَابُوا إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا وَأَشْهِدُوا إِذَا تَبَايَعْتُمْ وَلَا بُضَارًا كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ وَإِنْ تَفَلَّحُوا فَإِنَّهُ فُسُوقٌ بِكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ
۵. {التوبة - ۱۱} إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِنَيْعِكُمْ الَّتِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ
۶. {التوبة - ۱۱} إِنَّ اللَّهَ اشْتَرَى مِنَ الْمُؤْمِنِينَ أَنْفُسَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ بِأَنْ لَهُمُ الْجَنَّةَ يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيَقْتُلُونَ وَيُقْتَلُونَ وَعَدًا عَلَيْهِمْ حَقًّا فِي التَّوْرَةِ وَالْإِنْجِيلِ وَالْقُرْآنِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ فَاسْتَبْشِرُوا بِنَيْعِكُمْ الَّتِي بَايَعْتُمْ بِهِ وَذَلِكَ هُوَ الْقَوْلُ الْعَظِيمُ
۷. {إبراهيم - ۳۱} قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُعِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمْ يَوْمَ لَا تَبِيعُ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ
۸. {الحج - ۴۰} الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْ لَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفُتَّتْ صَوَامِعُ وَبِيَعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدٌ يُذْكَرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ
۹. {النور - ۳۷} رَجَالٌ لَا لُئْلِيهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ
۱۰. {الفتح - ۱۰} إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَتَ فَإِنَّمَا يَنْكُتْ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِنْهُ سُبُوتٌ بِهِ أَجْرٌ عَظِيمٌ
۱۱. {الفتح - ۱۰} إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَنْ نَكَتَ فَإِنَّمَا يَنْكُتْ عَلَىٰ نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَىٰ بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهِ اللَّهُ فَمِنْهُ سُبُوتٌ بِهِ أَجْرٌ عَظِيمٌ
۱۲. {الفتح - ۱۸} لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا
۱۳. {المتحنة - ۱۲} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِفْنَ وَلَا يَزِينْنَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهِنَّ تَانٍ بِفَتْرِيئَةٍ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ قَبَائِعَهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۱۴. {المتحنة - ۱۲} يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰ أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللَّهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِفْنَ وَلَا يَزِينْنَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَادَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِهِنَّ تَانٍ بِفَتْرِيئَةٍ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ وَلَا يَعْصِيَنَّكَ فِي مَعْرُوفٍ قَبَائِعَهُنَّ وَاسْتَغْفِرْ لَهُنَّ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
۱۵. {الجمعة - ۹} يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ